

Charter for nødvendigt paradigmeskift i det bæredygtige byggeri

*Vi har tiden imod os.
We call to action now!*

Charter for et nødvendigt paradigmeskift i det bæredygtige byggeri er en fælles hensigts-erklæring fra aktører i bygge- og anlægsbranchen, der ønsker at accelerere den bæredygtige udvikling og omstilling for at minimere klimaforandringerne og sikre biodiversiteten. Som medunderskriver af chartret tilslutter man sig indholdet og intentionen om at fremme og arbejde for chartrets mål og midler.

Vision

Visionen er, at chartret bidrager til den nødvendige gentænkning og forandring af aktuelle krav til både renovering af den eksisterende bygningsmasse og til nybyggeri, så de uudnyttede bæredygtige potentialer kan realiseres hurtigst og bedst muligt. Dette skal gøres af hensyn til de planetære grænser, klimaet, råstofressourcerne og en regenerering af biodiversiteten på Jorden.

Derfor vil aktører bag chartret skabe en bevægelse i bygge- og anlægsbranchen, der sætter politisk og lovgivningsmæssigt fokus på centrale rammesættende krav, som de facto begrænser og dermed hæmmer og forsinker den grønne omstilling af byggerier i Danmark.

Mål

Byggeriet er en vigtig bidragsyder til løsninger på klima- og ressourcekrisen. Eksempelvis understreger "Reduction Roadmap"¹, at byggeriet skal omstille sig hurtigere end forventet for at Danmark kan overholde Parisaftalen. I august 2023 udkom "The Circularity Gap Report"² der rapporterer at Danmark kun er 4% cirkulær. Til sammenligning cirkuleres globalt 7,2%. I et cirkulært og grønt perspektiv er byggebranchen nødt til at genbesøge de krav, der stilles til nye og eksisterende bygninger og herunder også til byggematerialer. Der skal findes en balance i byggeriet, der reducerer materialeforbrug, anlægsomkostninger og CO2 aftryk samtidig med at der sikres en ordentlig kvalitet af byggeriet. Dette er i dag muligt inden for lovens rammer, men det stiller store krav til projekternes individuelle økonomi og risiko, hvilket udfordrer skaleringen af de løsninger, der allerede er identificeret i byggebranchen.

Vi skal langt mere ambitiøst reducere udledningen af drivhusgasser ved nøje at overveje nye kvadratmeter og i stigende grad fokusere på renovering og transformation af den eksisterende bygningsmasse.

Målet med chartret er derfor at accelerere det bæredygtige paradigmeskift i bygge- og anlægsbranchen. Dette realiseres blandt andet gennem bæredygtige demonstrationsprojekter, der forholder sig mere lempeligt til eksisterende krav og som således kan bane vejen for en større risikovillighed i forbindelse med bæredygtigt nybyggeri, renovering og transformation samt brugen af bæredygtige byggematerialer.

---

¹ <https://www.4til1planet.dk/reduction-roadmap>

² <https://www.circularity-gap.world/denmark>

Middel

Indfrielse af chartrets mål forudsætter:

- At politikere i højere grad og mere eksplicit prioriterer byggebranchens og byggeriets centrale rolle i den grønne omstilling ift. at begrænse klimaforandringerne og udryddelsen af biodiversitet mest og hurtigst muligt.
- At det eksisterende bygningsreglement ændres og fx opdeles i småhusbyggeri, større byggeri, renovering og transformation af eksisterende bygninger. Herunder at bygningsreglementet gentænkes så det fremmer besparelser på planetære ressourcer uden der går på kompromis med brugernes sikkerhed og sundhed.
- At bygningsreglementet i højere grad understøtter behovet for mere renovering og genbrug af det eksisterende byggeri og behovet for et mere cirkulært byggeri
- At der fx indgås, samarbejder med kommuner i et frikommuneforsøg med henblik på erfaringsopsamling og generering af demonstrationsprojekter.
- At der fx er mulighed for at stille krav til bæredygtighed i udarbejdelsen af lokal- og kommuneplaner.

Med ovenstående vil bygningsreglementet mere direkte kunne fremme essentielle bæredygtige løsninger, risikovillighed og bidrage til overvindelse af strukturelle udfordringer.

Videre proces

I den videre proces vil de, der tilslutter sig chartret blive inviteret til at deltage i et engageret fællesskab, der stiller sig til rådighed for en dialog med resten af byggebranchen. Dialogen vil handle om, hvordan vi kan genbesøge og hurtigst muligt videreudvikle byggeriets rammer. Fællesskabet vil stille sig til rådighed for de allerede etablerede samarbejder i byggebranchen – f.eks. Strateginetworket for Bæredygtigt Byggeri, Handletanken, 4 til 1 Planet. Engagementet er uforpligtende, dog er forhåbningen at vi løfter forandringen af byggebranchen sammen.

Det er dette charters initiativtageres ønske, at der - mens branchen sammen arbejder på at genbesøge byggeriets rammevilkår - etableres et forsøgsrum, hvor byggeriets regler og rammer kan udfordres, udforskes og fortolkes mere frit end det er muligt i dag. Formålet er at kunne skalere de løsninger, som byggebranchen allerede har identificeret igennem forsøgsprojekter de sidste 10 år.

Medunderskrivere (listen opdateres løbende)

VIRKSOMHEDER

A4 arkitekter og ingeniører A/S

Aaberg & Pilgaard ApS

Agreement Consulting ApS

Ambercon

Arensbach Entreprise A/S

Arkitektfirmaet Hovaldt

Arkitektfirmaet NORD

Arkitekturlab

Artelia

ATICON ApS

Brandwyzer

BRIQ

Building Green

Catapult Projects

CEBRA Architecture

Aarhus Center for Regenerativt Byggeri

CG Jensen A/S
CUBO Arkitekter
Danske Byggeøkonomer
EcoCocon Danmark
Fabulas
Fischer Lighting
Furesø Kommune
GreenDozer
Green Sustainable Landscape ApS
Grøn Byggevarme - Dansk Varme- og Fugttechnik
Heartwood - Sunde, intelligente og bæredygtige boliger
Holscher Nordberg Architecture and Planning
Holse & Wibroe A/S
HUJ A/S
Ignite
JAHA Arkitektur
JDH-BYG A/S
JE Rådgivning ApS
JJW ARKITEKTER
Kjær Architecture
Kjølby Consulting & Coaching
LAGERBERG rådgivning
MEE Studio
Morris and Company
OJ Rådgivende Ingeniører
Rotpunkt Erhverv
Superwood
Søren Jensen Rådgivende ingeniører
Transition
Uretek
Vandkunsten
Woodfiber ApS
Ythat? Rådgivende ingeniør

PRIVATPERSONER

Aksel Jakob Brandt Jensen (Arkitekt)
Ali Kais (Software ingeniør)
Amir Bajric (Bygningskonstruktør)
Anders Lendager (Creative Director & arkitekt)
Anna-Mette Monnelly (Bæredygtighedsspecialist)
Anne Sofie Bredgaard Myrup (Bæredygtighedskonsulent)
Birte Lauridsen (Arkitekt)
Christian Sally Jung Jensen (Arkitekt)
Dani Hill-Hansen (Sustainable Design Engineer)
Duncan Lithgow (Arkitekt & bygningskonstruktør)
Emily Helsengreen (Rådgiver i bæredygtighed i byggeriet)
Hans Rosenberg Arkitekt)
Helge Borup (Arkitekt)
Henrik Eltong Sepstrup (Bæredygtighedseksperter i byggebranchen)
Henrik Laue Poulin (Civilingeniør og senior bæredygtighedskonsulent)

Jesper Pedersen (Divisionschef)
Karina Vedel Kronborg (Tegnestueleder)
Karoline Geneser (Koncernkompetancechef)
Karsten Völcker (Viceinstituttleder)
Kasper Benjamin Reimer Bjørkskov (Consultant activist)
Kevin Guldberg (Civilingeniør, DGNB-konsulent)
Kim Risager (Markedsdirektør)
Kristine Mydland (Arkitekt)
Line Ryming Funch (Arkitekt)
Mads Dines Petersen (Lektor)
Mads Gudmand-Høyer (Arkitekt, Formand for Pensionskassen Arkitekter & Designere)
Magnus Schrøder Pedersen (Rådgiver inden for bæredygtigt byggeri)
Marie Bryld Wolsing (Civilingeniør)
Marie Louise Wettergren (Bygningskonstruktør)
Mathies Ekelund Erlandsen (Restaureringsrådgiver)
Mathias Sønderskov Schaltz (Computational Design)
Mathilde Brandsen Laursen (Civilingeniør)
Mikkel Brix Willard (ESG udvikler)
Mikkel Schlesinger (Partner & arkitekt)
Ole Bjørn Petersen (Arkitekt)
Olga Truelsen (Fagleder for cirkulære materialer og transformation)
Pia Høyer (Bygherrerådgiver & arkitekt)
Rasmus Ansbjerg (Teamleder)
Rasmus Boysen Feddersen (Sustainability & Innovation Lead)
Rasmus Nielsen (Projektleder byggeri)
Signe Dahlgren (Arkitekt)
Simon Grønkjær (Projektchef)
Sofie Vilstrup Palm (Teamleder & arkitekt)
Thorsten Staub Jürgensen (Projekteringsdirektør)
Vibeke Willems (Kreativ leder & arkitekt)